

Sammanställning av behandlingsincidens med antibakteriella medel för systemiskt bruk (ATC-grupp QJ01) i kokontrollanslutna besättningar, 2001-2016

Marie Jansson Mörk, marie.mork@vxa.se

Beräkning av behandlingsincidens

Behandlingsincidens beräknas här som totalt antal registrerade behandlingar/ foderdagar och visas som antal behandlingar/100 djur-år. Endast antibakteriella medel för systemiskt bruk där behandlingen rapporterats på en enskild individ används i beräkningen. Det totala antalet registrerade behandlingar räknas, inte antal behandlingstillfällen. Om ett djur har flera registrerade behandlingar med olika preparat samma dag eller flera registrerade behandlingar inom en tidsperiod som faller inom ett sjukdomsfall räknas dessa som flera behandlingar. Behandlingsincidensen beräknas för alla hondjur och för endast kor, totalt samt per antibiotikaklass. I beräkningen ingår uppgifter för alla hondjur i besättningar anslutna till kokontrollen respektive år.

Förskrivning av antibiotika, sjukdomar totalt

Behandlingsincidens för 2001-2016 visas för alla hondjur i tabell 1 och figur 1 och för kor i tabell 2 och figur 2A och 2B. Antal förskrivningar per 100 ko-år har minskat kraftigt de senaste åren, från 24,2 på kor under 2001 till 11,1 under 2016 (tabell 2). Det kan bero på förbättrad djurhälsa, förändrade behandlingsstrategier eller att täckningsgraden i Djursjukdata har försämrats. Med anledning av den minskade sjukdomsförekomsten i djursjukdata genomför Växa Sverige en utvärdering av djursjukdata under 2016/17.

2016 stod penicilliner för 87,2 % av totalt antal förskrivningar för alla djur och 88,2 % för kor (figur 3). Det är en ökning med 3,3 respektive 2,7 procentenheter jämfört med förra året. Vid årsskiftet 2012/13 kom nya föreskrifter som begränsar användningen av antibakteriella kinolonderivat och tredje generationens cefalosporiner vilket haft stor effekt på förskrivningen. Andelen förskrivningar av antibakteriella kinolonderivat och cefalosporiner av totalt antal förskrivningar var 2016 ca 1,5 respektive 0,01 %, både för alla hondjur och kor.

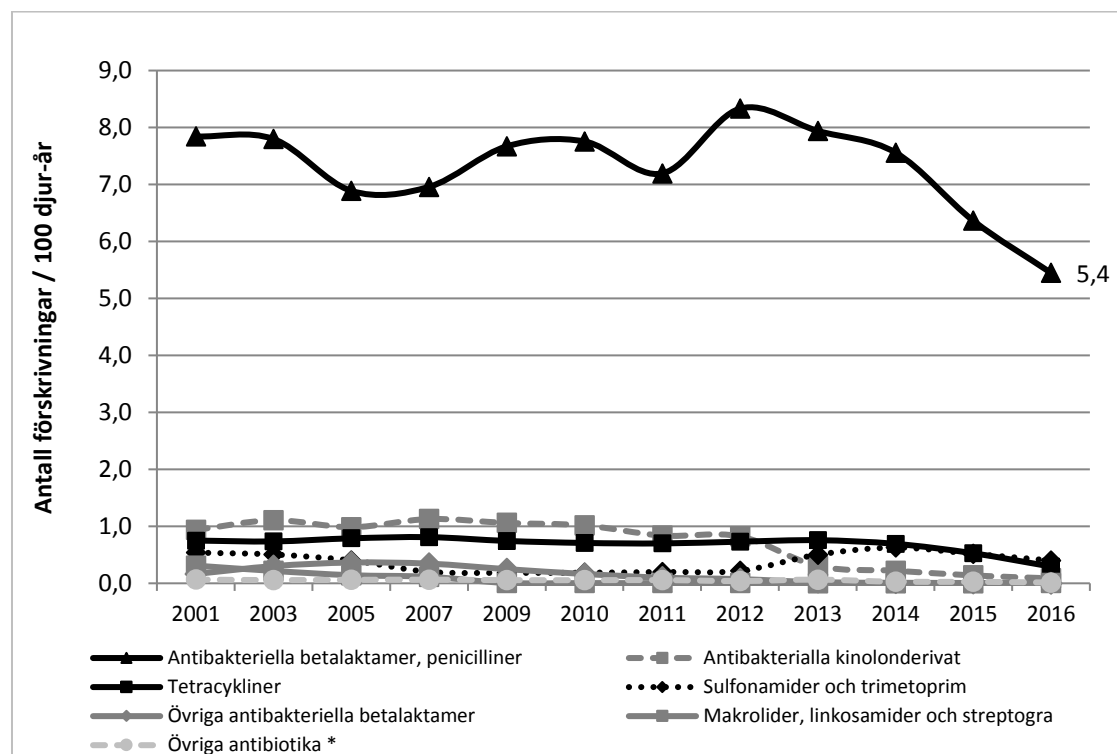
I figur 4 visas behandlingsincidens 2016 för kor per län. Andelen penicilliner av totalt antal förskrivna antibakteriella medel under 2016 visas uppdelat på län i figur 5.

Förskrivning av antibiotika, per diagnos

Behandlingsincidens per sjukdomskomplex visas i tabell 3 och i figur 6 visas fördelningen av registrerade antibiotikabehandlingar uppdelat på sjukdomskomplex. Fördelningen av olika antibiotikaklasser vid klinisk mastit och vid klöv- och bensjukdomar visas i figur 7 respektive figur 8. Behandlingsincidens vid klinisk mastit under perioden 2001-2016 visas i tabell 4 och figur 9. Behandlingsincidens på besättningsnivå totalt och för penicilliner visas i figur 10. Under 2016 utgjorde penicilliner 90 % av det totala antalet förskrivningar vid klinisk mastit. Andelen förskrivningar av antibakteriella kinolonderivat fortsatte att minska och låg under 2016 på 1,9 %.

Tabell 1. Behandlingsincidens med QJ01-preparat i kokontrollanslutna besättningar, alla hondjur.

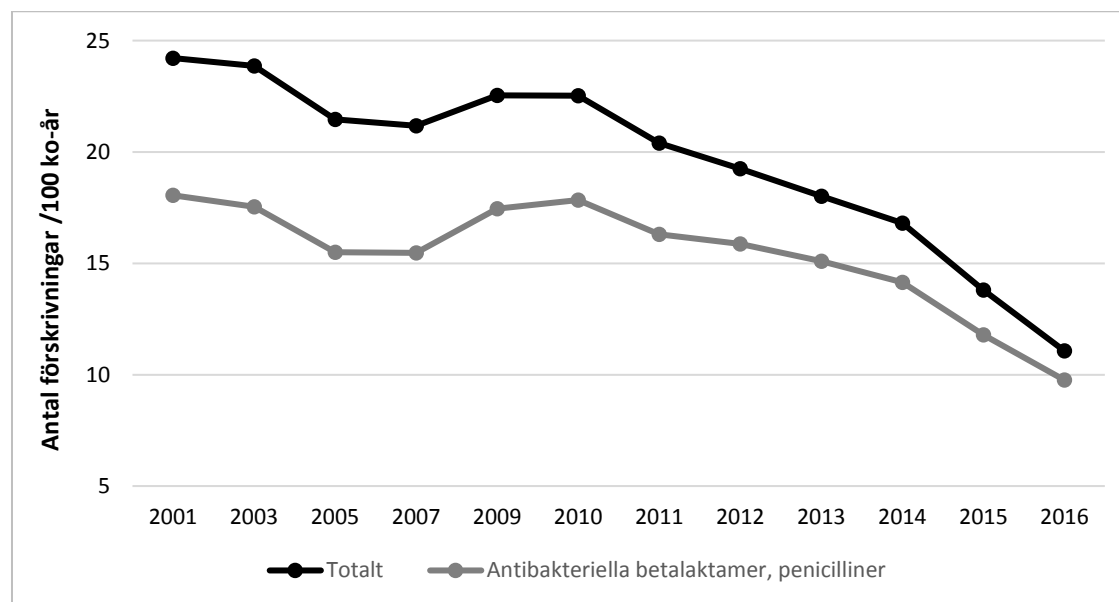
	Totalt (J01)	Tetracykliner (J01A)	Antibakteriella betalaktamer, penicilliner (J01C)	Övriga antibakteriella betalaktamer (J01D)	Sulfonamider och trimetoprim (J01E)	Makrolider, linkosamider och streptograminer (J01F)	Antibakteriella kinolonderivat (J01M)	Övriga antibiotika (QJ01B, QJ01G, QJ01R, QJ01X)
2001	10,61	0,75	7,84	0,16	0,54	0,31	0,94	0,07
2003	10,72	0,74	7,80	0,30	0,51	0,22	1,11	0,06
2005	9,63	0,79	6,89	0,36	0,40	0,14	0,99	0,06
2007	9,62	0,81	6,96	0,34	0,20	0,11	1,13	0,06
2009	9,97	0,74	7,67	0,25	0,18	0,01	1,06	0,06
2011	9,09	0,70	7,19	0,10	0,20	0,00	0,84	0,06
2013	9,59	0,76	7,94	0,02	0,50	0,00	0,30	0,06
2014	9,14	0,69	7,56	0,01	0,63	0,00	0,22	0,00
2015	7,58	0,53	6,36	0,01	0,52	0,00	0,14	0,00
2016	6,25	0,29	5,45	0,00	0,40	0,00	0,09	0,01

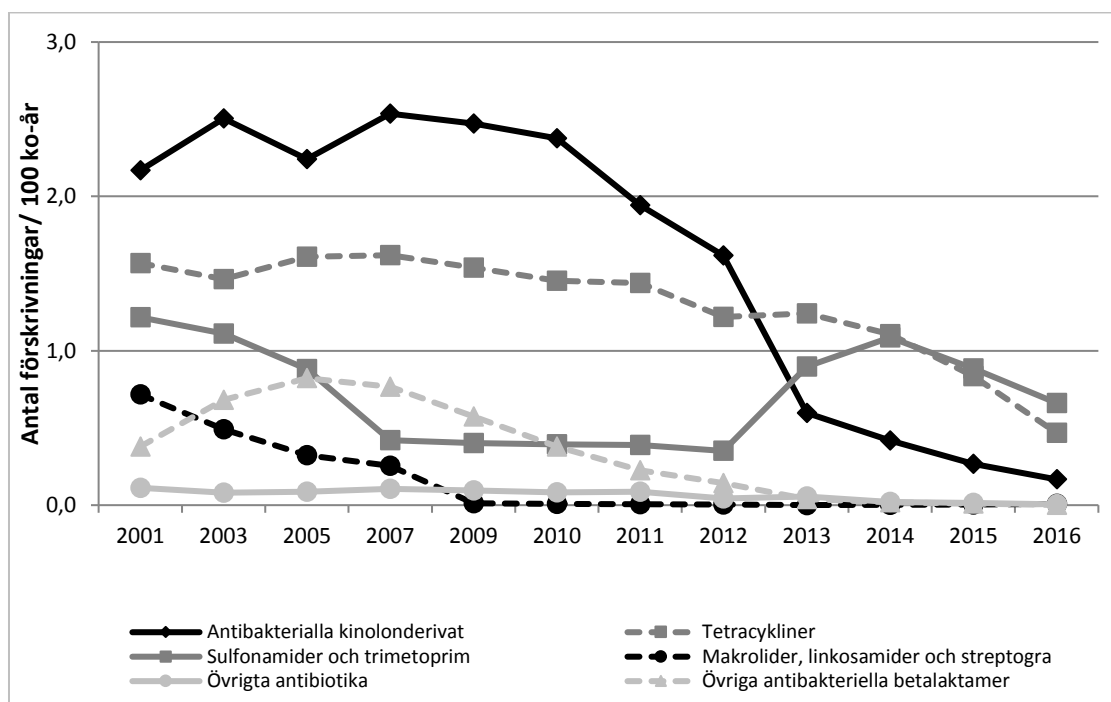

Figur 1. Behandlingsincidens med QJ01-preparat i kokontrollanslutna besättningar, alla hondjur.

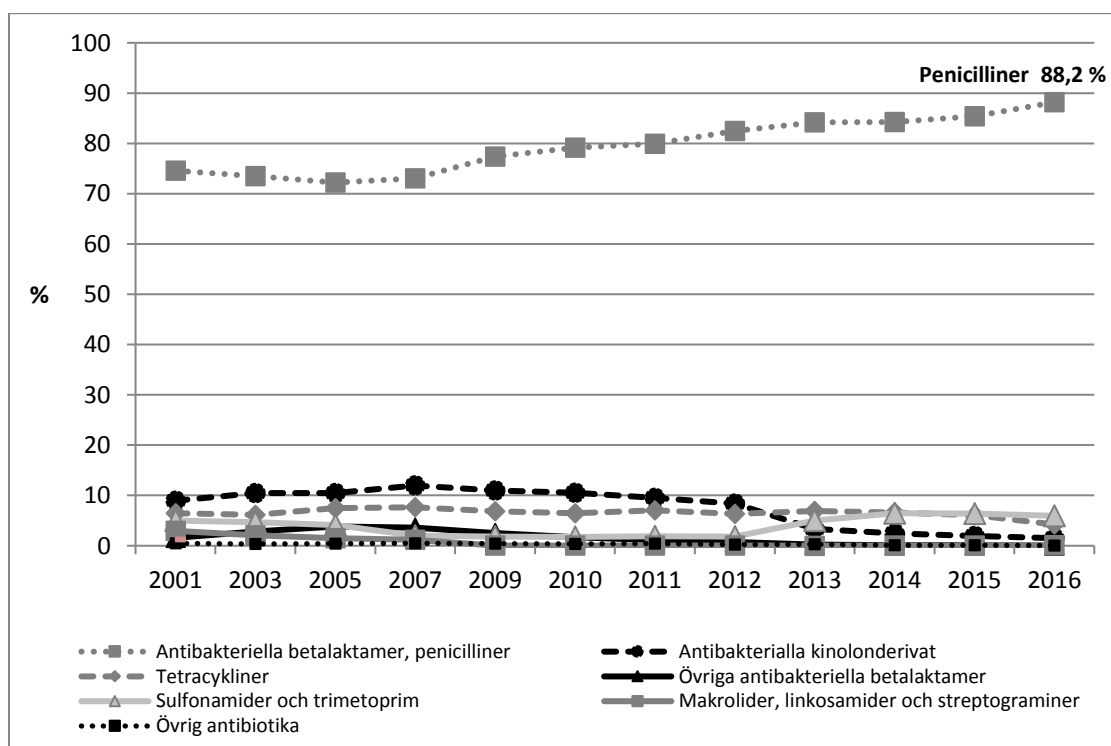
Tabell 2. Behandlingsincidens med QJ01-preparat i kokontrollanslutna besättningar, kor.

	Totalt (J01)	Tetracykliner (J01A)	Antibakteriella betalaktamer, penicilliner (J01C)	Övriga antibakteriella betalaktamer (J01D)	Sulfonamider och trimetoprim (J01E)	Makrolider, linkosamider och streptograminer (J01F)	Antibakteriella kinolonderivat (J01M)	Övriga antibiotika (QJ01B, QJ01G, QJ01R, QJ01X)
2001	24,22	1,57	18,05	0,38	1,22	0,72	2,17	0,11
2003	23,86	1,46	17,53	0,68	1,11	0,49	2,50	0,08
2005	21,46	1,61	15,50	0,82	0,88	0,32	2,24	0,09
2007	21,18	1,62	15,48	0,77	0,42	0,26	2,54	0,10
2009	22,55	1,54	17,45	0,58	0,40	0,01	2,47	0,10
2011	20,40	1,44	16,31	0,23	0,39	0,01	1,94	0,09
2013	17,93	1,24	15,09	0,04	0,90	0,00	0,60	0,06
2014	16,80	1,11	14,15	0,02	1,09	0	0,42	0,02
2015	13,80	0,84	11,78	0,01	0,88	0	0,27	0,01
2016	11,07	0,47	9,76	0,00	0,66	0,01	0,17	0,01

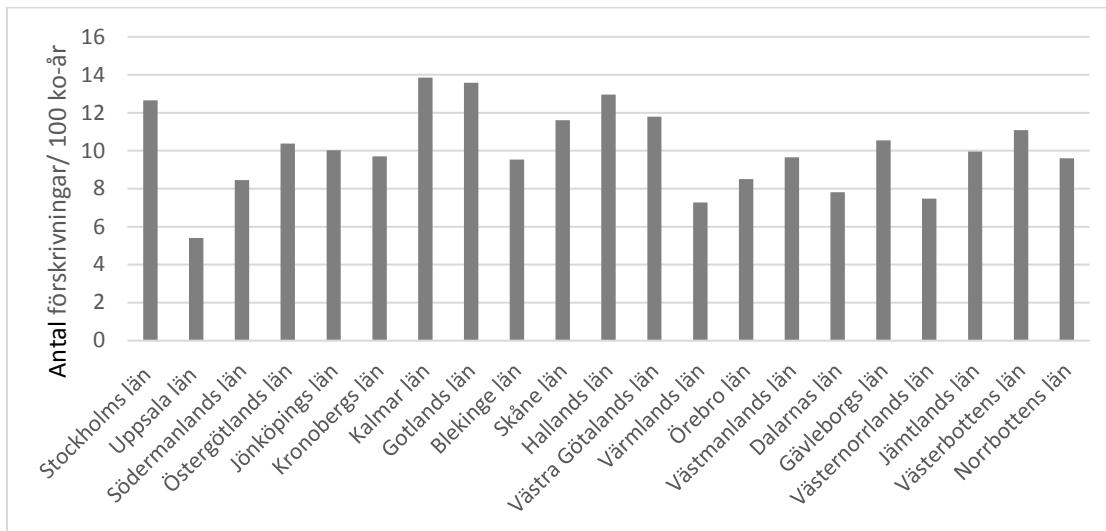

Figur 2A. Behandlingsincidens med antibakteriella medel för systemiskt bruk, totalt och penicilliner, kor.

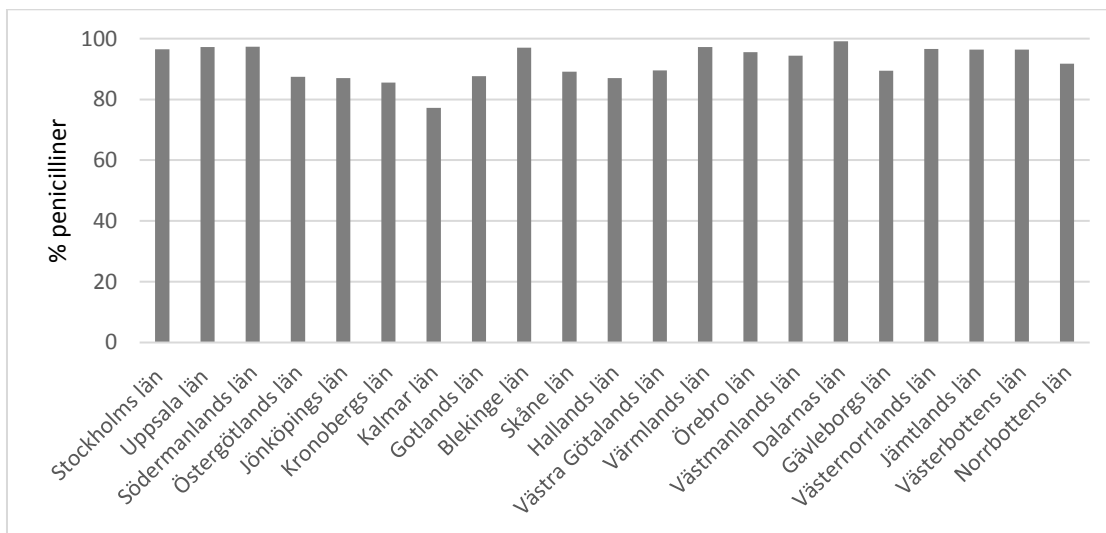
Figur 2B. Behandlingsincidens per antibiotikaklass förutom penicilliner, kor.

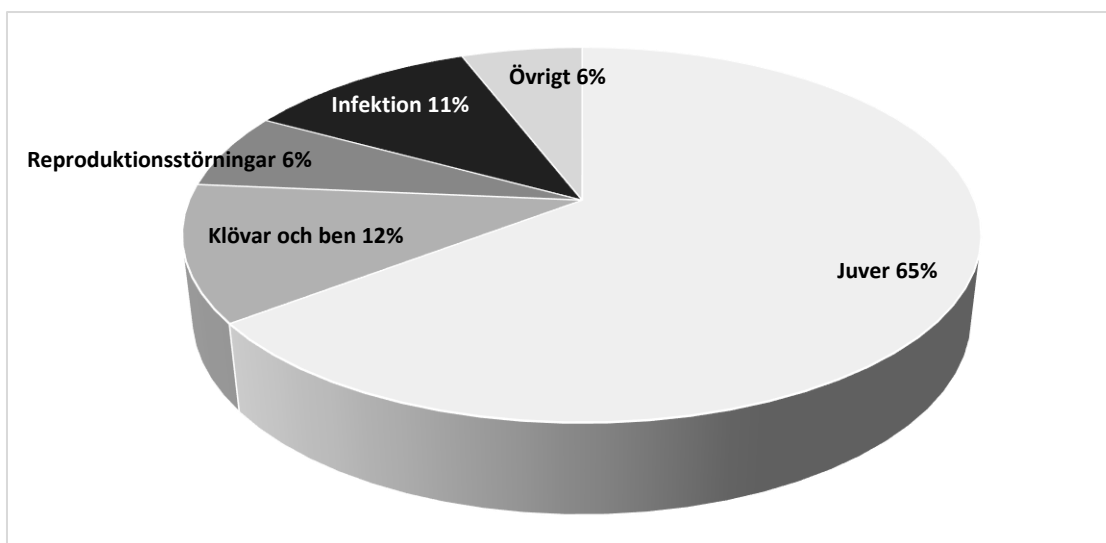
Figur 3. Procentuell fördelning av behandlingsincidens mellan olika preparat, kor.

Figur 4. Behandlingsincidens per län, kor 2016.

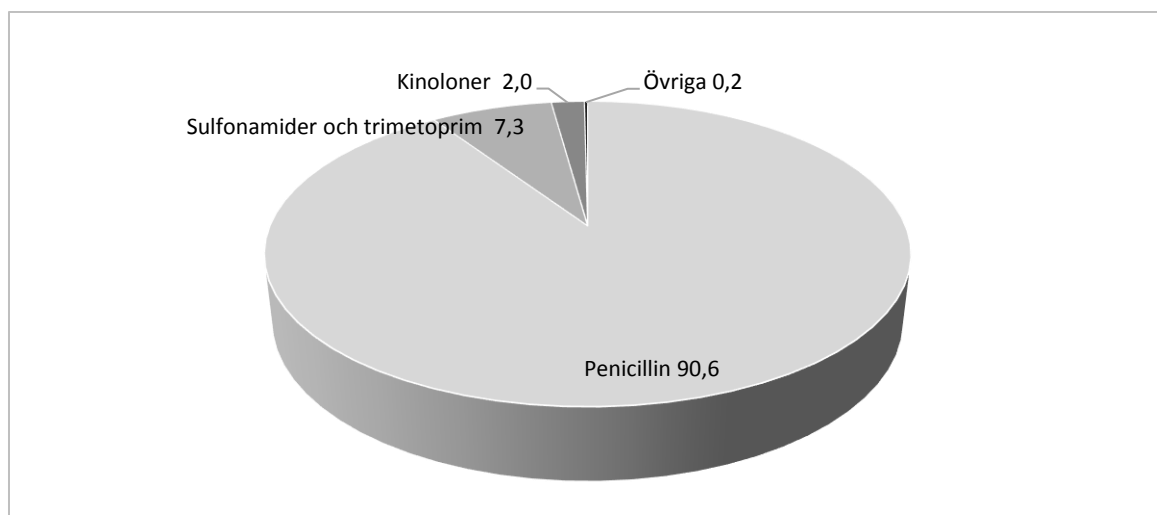
Figur 5. Andel antibakteriella betalaktamer, penicilliner (ATCkod-grupp QJ01C) av totalt förskrivna antibiotika, kor 2016

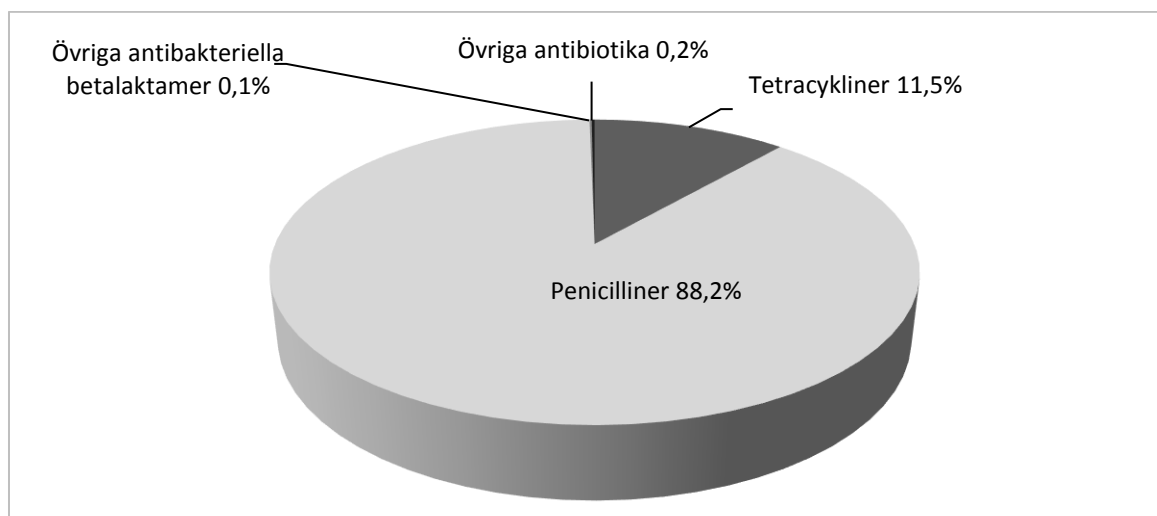
Figur 6. Fördelning av förskrivna antibakteriella medel för systemiskt bruk per sjukdomskomplex, alla hondjur 2016.

Tabell 3. Behandlingsincidens per sjukdomskomplex samt procentuell fördelning av antibiotikaklasser.

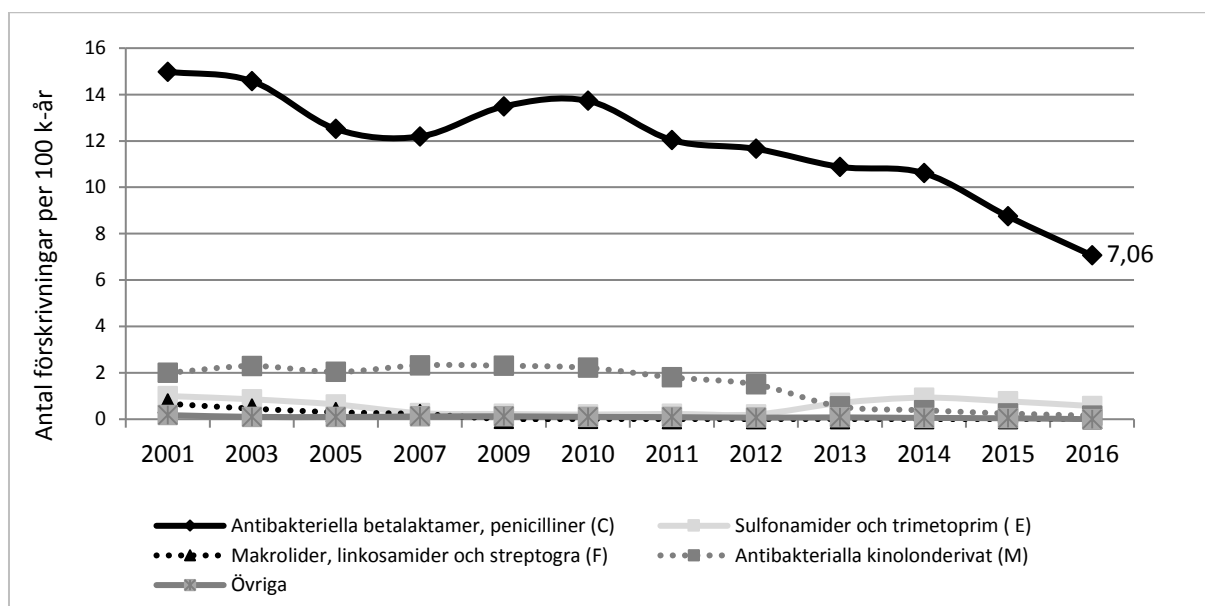
Diagnoskomplex	Behandlingsincidens	Tetracykliner (QJ01A)	Penicilliner (QJ01C)	Övriga antibakteriella betalaktamer (QJ01D)	Sulfonamider och trimetoprim (QJ01E)	Makrolider, linkosamider och streptogra (QJ01F)	Antibakteriella kinolonderivat (QJ01M)	Antibakteriella medel, kombinationer (QJ01R)	Amfenikoler (QJ01B)
Mastit (klinisk och subklinisk)	8,0	0,1	90,7	0,0	7,1	0,0	1,9	0,0	0,0
Klöv- och bensjukdomar	1,2	12,3	86,9	0,1	0,3	0,4	0,0	0,0	0,0
Reproduktionsstörningar	0,8	18,3	78,0	0,0	3,7	0,0	0,1	0,0	0,0
Infektion	0,5	20,2	75,1	0,0	3,9	0,1	0,6	0,1	0,1
Övrigt	0,6	9,9	81,6	0,0	6,7	0,1	1,5	0,1	0,1

Figur 7. Fördelning (%) av behandlingsincidens vid klinisk mastit, 2016.

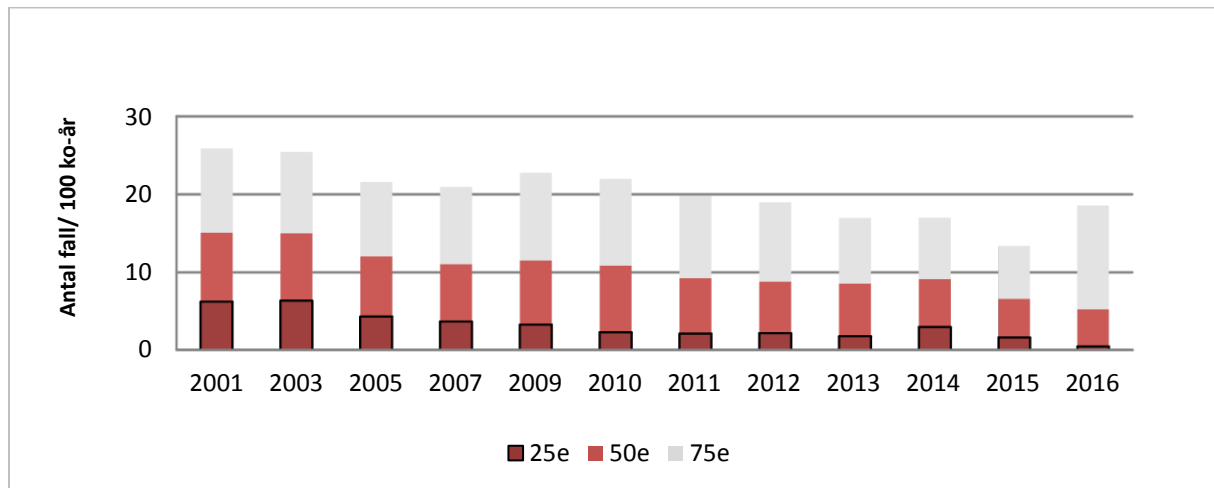
Figur 8. Fördelning av behandlingsincidens vid klövsjukdomar, 2016.

Figur 9. Behandlingsincidens med antibakteriella medel för systemiskt bruk vid mastit.

Tabell 4. Behandlingsincidens med QJ01-preparat vid mastit.

	Totalt (J01)	Antibakteriella betalaktamer, penicilliner (J01C)	Sulfonamider och trimetoprim (J01E)	Makrolider, linkosamider och streptograminer (J01F)	Antibakteriella kinolonderivat (J01M)	Övriga antibiotika (QJ01A, QJ01B, QJ01D, QJ01G, QJ01R, QJ01X)
2001	18,82	14,98	1,00	0,67	1,99	0,18
2003	18,28	14,58	0,86	0,46	2,29	0,10
2005	15,59	12,52	0,64	0,30	2,04	0,10
2007	15,11	12,19	0,26	0,22	2,32	0,12
2009	16,16	13,49	0,23	0,01	2,31	0,13
2011	14,16	12,04	0,23	0,00	1,80	0,09
2013	12,21	10,88	0,70	0,00	0,55	0,08
2014	11,98	10,61	0,93	0,00	0,39	0,06
2015	9,80	8,74	0,77	0,00	0,24	0,04
2016	7,80	7,06	0,57	0,00	0,15	0,01

Figur 10. Percentiler för behandlingsincidens med antibakteriella medel för systemiskt bruk vid mastit på besättningsnivå.